

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok VIII.

WARSZAWA, DNIA 14 MARCA 1931 R.

Nr. 5.

TREŚĆ:

	str.		str.
Roczne bilanse firm podawczych	51	Upadłości ogłoszone	61
Zawiadamianie listem zwyczajnym Oddziału Głównego (Papiery i depozyty) o wysyłce kuponów do tego Oddziału	51	Położenie gospodarcze Polski	62
Położenie gospodarcze Polski w lutym 1931 r. na podstawie sprawozdań Oddziałów.	52	Bilans łączny banków akcyjnych i większych domów bankowych.	64
Kredyty krótkoterminowe	61	Wkłady w instytucjach kredytowych	64

Roczne bilanse firm podawczych.

(Dział IV Spisu Okólników).

Przypomina się, że w myśl postanowień Okólnika Nr. 103 z 29 listopada 1927 r., str. 5 (I. S. cz. IV, str. 36) winny wszystkie firmy akredytowane w Banku Polskim dostarczać Oddziałom swe roczne bilanse w dwóch egzemplarzach natychmiast po ich ogłoszeniu, przyczem firmy, ustawowo nieobowiązane do ogłaszania swoich bilansów i sprawozdań rocznych, mają je specjalnie zestawiać dla Banku Polskiego.

Wspomniane bilanse i sprawozdania należy nadsyłać natychmiast — w miarę dostarczania ich przez poszczególne firmy — po jednym egzemplarzu Wydziałowi Kredytowemu, nie zatrzymując ich w Oddziale do terminu wysyłki rocznej listy kredytowej.

Jednocześnie poleca się, aby Oddziały nadesłały brakujące w zbiorach Wydziału Kredytowego bilanse za rok 1929 w terminie możliwie najkrótszym.

Zawiadamianie listem zwyczajnym Oddziału Głównego (Papiery i depozyty) o wysyłce kuponów do tego Oddziału.

(Dział IX Spisu Okólników).

Zrealizowane kupony od papierów, emitowanych przez instytucje prywatne, odsyła się do właściwych Oddziałów, w siedzibach których znajdują się centrale odnośnych instytucyj, zawsze przy liście korespondencyjnym (form. Nr. 53) i wymienia w nim na linji z napisem „Zrealizowane kupony“ ilość sztuk i kwotę wypłaconą. W razie wysyłki większej ilości kuponów osobnym listem lub pakietem, zamieszcza się w liście korespondencyjnym przy takiej pozycji wzmiankę „Oddzielna przesyłka“, ażeby Oddziałowi otrzymującemu nie nasuwały się w tym względzie żadne wątpliwości przy sprawdzaniu wartości, dołączanych do wspomnianego listu. Natomiast ilości sztuk i kwoty kuponów, odsyłanych do Oddziału Głównego, nie należy wymieniać wogóle w liście korespondencyjnym, pisanym do tego Oddziału, ponieważ otrzymuje je dział papierów i depozytów, któremu awizuje się tego rodzaju przesyłkę zwyczajnym, osobnym listem. Również w razie otrzymania kuponów z Oddziału Głównego, powinno się potwierdzać ich odbiór listem zwyczajnym, a nie korespondencyjnym.

Mimo, że o przedstawionym wyżej toku postępowania jest wyraźny przepis w Instrukcji Służbowej cz. VI, str. 44, ust. 2 i 5, niektóre Oddziały zaznaczają w dalszym ciągu ilość sztuk i kwotę kuponów, odsyłanych do Oddziału Głównego, w liście korespondencyjnym, skutkiem czego Oddział ten narażony jest na znaczne trudności przy kontrolowaniu przesyłek, kierowanych do różnych działów, załatwiających odmienne czynności bankowe.

Położenie gospodarcze Polski w lutym 1931 r.
na podstawie sprawozdań Oddziałów.

Rynek pieniężny. Zwyżkowa tendencja dla większości produktów rolnych, zaznaczająca się w lutym, przyniosła wprawdzie sferom rolniczym pewną otuchę, jednak oczywiście nie zdołała wpłynąć na poprawę ich położenia finansowego. Zapotrzebowanie gotówki było nadal duże, a w wielu wypadkach uległo zwiększeniu, zwłaszcza ze strony rolnictwa województw zachodnich, tembardziej, że cukrownie tamtejsze zalegają z wypłatą należności za dostarczone buraki. Niektóre cukrownie wypłaciły zaledwie połowę tego, co przypadnie prawdopodobnie przy ostatecznem rozliczeniu. Ze strony przemysłu i handlu, przy ograniczonej produkcji i zmniejszających się obrotach, napór kredytowy na cele obrotowe doznał dalszego osłabienia, zwłaszcza, że — wobec słabszej wypłacalności, znacznej liczby upadłości, nadzorów i ugód sądowych — tak przemysłowcy jak i kupcy skrupulatniej różniczkują odbiorców i coraz bardziej faworyzują transakcje gotówkowe. W tych warunkach stosunkowo słaba podaż dobrego materiału wekslowego z łatwością znajdowała zbyt w instytucjach kredytowych, rzadko trafiając na rynek prywatny, gdzie stopa dyskontowa dla pierwszorzędnych weksli była względnie niska. Zwiększył się natomiast obieg materiału gorszego, przeważnie weksli finansowych, który jednak, ze względu na niepomyślną konjunkturę i spadek rentowności przedsiębiorstw, traktowany był z coraz większą ostrożnością i z trudem znajdował nabywców, nawet przy bardzo wysokiej stopie dyskontowej.

Mimo ogólnego pogorszenia się wypłacalności odsetek weksli zaprotestowanych w Banku Polskim, dzięki stałemu stosowaniu ostrzejszej cenzury, powiększył się minimalnie i wyniósł 4·58%, wobec 4·5% w styczniu. W dalszym ciągu zmniejszył się w stosunku do ogólnej sumy weksli zaprotestowanych (11·7 milj. zł., wobec 13·0 milj. zł. w styczniu) odsetek protestów w branży włókienniczej — z 15·12% do 12·90%, skórzanej — z 3·04% do 2·67% oraz drzewnej — z 3·91% do 3·86%; wzrósł natomiast w branży metalowej — z 9·52% do 11·32% i w grupie „inne branże” — z 36·97% do 37·45. Odsetek protestów branży rolniczej powiększył się bardzo nieznacznie i wyniósł 31·80% wobec 31·44% w styczniu.

Ogólny stan wkładów w instytucjach kredytowych zmniejszył się w ciągu stycznia o 68·1 milj. zł. do sumy 2.600·4 milj. zł. wyłącznie kosztem znacznego spadku wkładów bezterminowych, podczas gdy wkłady oszczędnościowe i terminowe zwiększyły się o 25·3 milj. zł.:

	31. I. 1931.		31. XII. 1930.	
	oszczędnościowe i terminowe	czekowe, żyrowe i na r/kach bież.	oszczędnościowe i terminowe	czekowe, żyrowe i na r/kach bież.
w Banku Polskim ¹⁾	—	126·5	—	162·4
„ Banku Gospodarstwa Krajowego ¹⁾ . . .	143·6	105·0	134·6	103·7
„ Państwowym Banku Rolnym ¹⁾	35·5	30·9	29·9	40·1
„ Pocztovej Kasie Oszczędności	265·2	164·4	253·7	177·6
„ bankach ²⁾	621·0	506·1	640·4	544·0
„ komunalnych kasach oszczędności ³⁾ . .	553·6 ⁴⁾	48·6	535·0 ⁴⁾	47·1
	1.618·9	981·5	1.593·6	1.074·9
	2.600·4		2.668·5	

Słabnąca wciąż wypłacalność rolnictwa odbija się oczywiście niekorzystnie na sytuacji banków rolniczych, stwarzając powód do pogłosek o niewypłacalności niektórych instytucyj. Pod wpływem właśnie tych zgoła fałszywych wieści w dwóch bankach poznańskich zaobserwowano w miesiącu prawozdawczym częściowe wycofywanie wkładów. Wobec jednak całkowitego zaspokajania przez te instytucje wszystkich żądań depozytariuszów, nawet z uwzględnieniem wypłat wkładów przed terminem, przy końcu miesiąca nastąpiło prawie kompletne uspokojenie.

¹⁾ Bez lokat Skarbu Państwa.

²⁾ Według bilansów łącznych, zestawianych przez Komisarjat Bankowy Min. Skarbu; dane obejmują 59 banków i 5 większych domów bankowych.

³⁾ Dane obejmują 372 kasy, w tem 2 niekomunalne („Galiczyjska Kasa Oszczędności we Lwowie“ i „Ukraińska Szczadnycia“ w Przemyśle). Za grudzień liczby poprawione.

⁴⁾ Wszelkie wkłady, z wyjątkiem wkładów instytucyj finansowych.

Celem ograniczenia wkładów dolarowych, bardzo rozpowszechnionych w województwach południowych, Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie w dalszym ciągu swej akcji w tym kierunku powziął uchwałę o obniżeniu od 1 kwietnia r. b. stawek od wkładów dolarowych do 4% i prowadzi w tej sprawie pertraktacje z tamtejszymi instytucjami kredytowymi.

Stan wykorzystanych kredytów w bankach prywatnych uległ w styczniu redukcji o 59·5 milj. zł. i wyniósł 1.851·9 milj. zł., przyczem portfel wekslowy zmniejszył się o 39·0 milj. zł., zaś pożyczki terminowe i na rachunkach bieżących — o 20·5 milj. zł. Kurczenie się działalności kredytowej banków nie pociągnęło za sobą wzrostu rezerw kasowych, ponieważ jednocześnie nastąpił spadek wkładów w wysokości bezmała równej zmniejszeniu się kredytów. Pogotowie kasowe, zwiększone w grudniu na ultimo roku o 44 milj. zł., pozostało nadal na stosunkowo wysokim poziomie, gdyż w ciągu stycznia zmniejszyło się tylko o 27 milj. zł. do 99·1 milj. zł., co nastąpiło niemal wyłącznie wskutek spłat kredytów zagranicznych, których wykorzystanie przez banki spadło o 23·7 milj. zł. do 357·9 milj. zł.

Działalność kredytowa Banku Polskiego uległa dalszemu ograniczeniu. Portfel wekslowy, wobec braku odpowiedniego materiału, zmniejszył się o 24·3 milj. zł., zaś pożyczki zastawowe — o 2·9 milj. zł., czyli łącznie stan kredytów skurczył się o 27·2 milj. zł.:

	31. 1. 31	10. 2. 31	20. 2. 31	28. 2. 31
Portfel wekslowy w milj. zł.	622·9	604·2	591·6	598·6
Pożyczki zastawowe „ „	88·2	78·5	84·9	85·3
	711·1	682·7	676·5	683·9

Kredyt na rejestrowy zastaw rolniczy zmniejszył się o 11·3 milj. zł. do 34·9 milj. zł., siewny zaś — o 2·1 milj. zł. do 15·1 milj. zł. Obligo weksli z terminem płatności ponad trzy miesiące wynosiło 44·4 milj. zł., czyli wzrosło w ciągu lutego o 6·3 milj. zł., co nastąpiło skutkiem zwiększonej sezonowej podaży weksli za nawozy sztuczne i nasiona selekcyjne.

W dziedzinie niesienia pomocy kredytowej dla rolnictwa zanotować należy fakt otrzymania przez Państwowy Bank Rolny od angielskiego konsorcjum bankowego krótkoterminowego 9-cio miesięcznego kredytu w wysokości 1·2 milj. £, który ma być zużyty na udzielanie pożyczek rolnikom na cele obrotowe, w szczególności na zakup nawozów sztucznych. Kredyt, jak corocznie, ma wpłynąć w kilku transzach w wysokości od 200 — 250 tys. £. Pierwsza transza w sumie 250 tys. £ wpłynęła w początkach marca.

Zapasy walut i dewiz w Banku Poskim, wobec trwających wciąż spłat zagranicznych kredytów, skurczył się w ciągu lutego o 13·3 milj. zł.

Pieniądze i należności zagraniczne w milj. zł.:	31. 1. 1931	10. 2. 1931	20. 2. 1931	28. 2. 1931
zaliczone do pokrycia	262·4	253·2	244·1	244·4
niezaliczone „ „	122·4	119·8	119·7	127·1
Razem	384·8	373·0	363·8	371·5
kruszec	562·5	562·6	562·6	562·7

W związku z nieznacznym odpływem walut oraz wzrostem obiegu banknotów, spowodowanym wypłatą dywidendy od akcji Banku, pokrycie kruszcowo-walutowe zmniejszyło się z 56·44% do 55·53% natomiast pokrycie wyłącznie złotem nieco się podniosło — z 38·49% do 38·72%.

Ogólny obieg pieniężny powiększył się w lutym o 11·1 milj. zł., przyczem obieg banknotów — o 7·6 milj. zł., emisja zaś skarbowa — o 3·5 milj. zł. (w milj. zł.):

	31. 1. 1931	10. 2. 1931	20. 2. 1931	28. 2. 1931
Bilety Banku Polskiego	1.276·6	1.199·7	1.139·2	1.284·2
Emisja skarbowa:				
bilon	233·5	230·5	224·7	237·0
bilety państwowe	2·6	2·6	2·6	2·6
Razem	1.512·7	1.432·8	1.366·5	1.523·8

Dalsze osłabienie ruchu w przemyśle i handlu odbiło się również na obrocie bezgotówkowym. Obroty żyrowe w Banku Polskim¹⁾ łącznie z obrotami izb rozrachunkowych i czekowemi P. K. O. spadły o 851·7 milj. zł. do 5.763·7 milj. zł. i były o przeszło miliard zł. mniejsze od przeciętnych miesięcznych w ubiegłych dwóch latach.

Na giełdzie warszawskiej obroty były w dalszym ciągu słabe. Ruch akcjami utrzymał się na poziomie stycznia i wyniósł 1·3 milj. zł., z czego na akcje bankowe, w 95% Banku Polskiego, przypadło 1·0 milj. zł. Obroty papierami lokacyjnymi zmniejszyły się natomiast o 0·7 milj. zł. do 8·2 milj. zł., na skutek spadku ruchu w dziale listów zastawnych z 4·6 milj. zł. do 3·5 milj. zł., głównie listów zastawnych miejskich. Z papierów państwowych przeszło dwukrotnie wzrosły transakcje 3% premjową pożyczką budowlaną. Kursy akcji prywatnych towarzystw akcyjnych, z wyjątkiem kilku dni media, kształtowały się słabo. Akcje Banku Polskiego ulegały naogół wahaniom drobnym, po obcięciu zaś kuponu dywidendowego spadły nieco więcej, niż o wartość kuponu i w ostatnim dniu lutego notowane były po kursie 136·25. Listy zastawne podlegały odchyleniom minimalnym, zachowując tendencję spokojną, z wyjątkiem 8% dolarowych ziemskich i 8% funtowych Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego, które stale zwyżkowały. Mocną tendencję miała również większość papierów państwowych.

Konwersja pożyczki dolarowej i sprzedaż III serii nadal postępowała w szybkim tempie. W ciągu stycznia i lutego Bank Polski dokonał wymiany 608.580 szt., sprzedał zaś 236.812 szt., czyli razem 845.392 szt., a zatem udział Banku Polskiego w wymianie i sprzedaży osiągnął do końca miesiąca sprawozdawczego przeszło 56% ogólnej ilości emitowanych obligacji.

Rolnictwo. Stan ozimin, zwłaszcza pszenicy, był naogół zadowalający. W drugiej połowie lutego w tych częściach kraju, gdzie pod wpływem odwilży znikła pokrywa śnieżna, rozpoczęto przyspieszony wywóz na pola obornika, który w tym roku w wielu gospodarstwach będzie stanowił prawie jedyny nawóz.

Na rynkach zbożowych w początku miesiąca sprawozdawczego podaż przewyższała popyt, skutkiem czego ceny zbóż, przedewszystkiem pszenicy, silnie zniżkowały. Już w drugim tygodniu jednak dowozy zboża się zmniejszyły, co, przy jednoczesnym wzroście zapotrzebowania, szczególnie na pszenicę ze strony młynów w związku ze zbliżającymi się świętami, spowodowało mocną tendencję dla pszenicy i żyta. W rezultacie w ostatnim tygodniu lutego ceny pszenicy osiągnęły poziom o 17%, a żyta o 10% wyższy, niż w pierwszym. Pogorszyła się natomiast konjunktura dla jęczmienia i owsa. Ceny pierwszego, od trzech miesięcy pozostające bez zmiany, w ciągu lutego, wobec trudności w eksporcie z powodu silnej konkurencji Rumunii i Rosji oraz nikłego zapotrzebowania rynku krajowego, spadły o 5%; owies zaś, skutkiem łatwości zastępowania go przez inne pasze, zniżkował o 8%. Ruch cen poszczególnych zbóż przedstawia poniższe zestawienie przeciętnych tygodniowych, wyrażonych w złotych za 100 kg na giełdzie poznańskiej:

	L u t y				
Zboże	26.1 — 31.1	3 — 7	9 — 14	16 — 21	23 — 28
pszenica	21·23	19·58	19·68	22·09	22·92
żyto	17·60	16·73	17·06	17·11	18·44
jęczmień	26·00	26·00	25·33	25·00	24·67
owies	19·67	18·70	18·13	18·00	18·00

Ceny zbóż na rynkach światowych kształtowały się nader niejednolicie, nie zdradzając ogólnej zdecydowanej tendencji, jak to przedstawia następujące zestawienie w dolarach za 100 kg:

	L u t y				
Pszenica	26.1 — 31.1	3 — 7	9 — 14	16 — 21	23 — 28
Chicago	2·92	2·92	2·94	2·93	2·90
Nowy Jork	3·45	3·41	3·43	3·41	3·38
Hamburg	2·76	2·92	3·03	3·06	2·93
Berlin	6·31	6·34	6·39	6·47	6·74
Polska ²⁾	2·51	2·30	2·32	2·61	2·75

¹⁾ Bez wpłat i wypłat gotówkowych.

²⁾ Przeciętne giełdy poznańskiej i warszawskiej.

Żyto					
Chicago	1·64	1·50	1·57	1·56	1·54
Nowy Jork . .	1·83	1·65	1·72	1·79	1·82
Hamburg . . .	1·78	— ²⁾	— ²⁾	— ²⁾	— ²⁾
Berlin	3·74	3·71	3·72	3·70	3·88
Polska ¹⁾ . . .	2·08	1·96	1·96	1·97	2·06

Eksport pszenicy powiększył się o 38% do 1·1 milj. zł., żyta — o 36% do 2·6 milj. zł., jęczmienia zaś skurczył się w dalszym ciągu, wynosząc 1·8 milj. zł., wobec 2·4 milj. zł. w poprzednim miesiącu.

Ziemniaki miały naogół tendencję mocną; zwłaszcza na kresach, gdzie urodzaj był gorszy, a poza tem część plonów uległa zepsuciu, ceny dochodziły do 8 zł. i miejscami dawał się stwierdzić brak podaży. W zachodnich i północno-zachodnich częściach kraju zbyt był nadal niedostateczny, ponieważ jednak zapasy w kopcach się psują, należy przewidywać dalszą wyżkę cen.

Wobec zbliżania się siewów ożywił się popyt na artykuły strączkowe: peluszkę, wykę, seradełę i łubin, oferowane w ilościach nieznaczących. Grochy natomiast, podawane na rynkach w dużych ilościach, miały zbyt niewielki przy niżce cen.

Na krajowym rynku bydła i nierogaczyny, po silnym spadku cen w styczniu, nastąpiła tendencja mocna, wywołana wzmożonym popytem; wyjątek stanowiły jedynie ceny cieląt, wobec zwiększonej podaży. Szczególnie znacznie wzrosły ceny trzody chlewnej, zwłaszcza pełnomięsnej. W niektórych miejscowościach notowano ceny o 70% wyższe od styczniowych. Niepomyślnie natomiast kształtował się eksport nierogaczyny, który w stosunku do poprzedniego miesiąca zmniejszył się do Austrii o 18.376 sztuk, do Czechosłowacji — o 5.561 sztuk:

	do Austrii			do Czechosłowacji		
	1931 r.	1930 r.	1930 r.	1931 r.	1930 r.	1930 r.
	w lutym	w styczniu	w lutym	w lutym	w styczniu	w lutym
trzody żywej szt.	31.588	41.541	25.601	880	2.352	31.272
„ bitej „	11.259	19.682	6.639	10.709	14.798	—
cieląt bitych „	24.414	15.996	12.735	—	—	—
bydła rogat. „	—	—	—	1.770	1.699	5.283

W porównaniu z analogicznym okresem r. ub. wywóz trzody do Czechosłowacji osiągnął zaledwie $\frac{1}{3}$ ówczesnej wysokości. Ograniczenia dowozu do Czechosłowacji powodują stałe przeładowywanie rynku wiedeńskiego ponad ilości kontyngentowe, wobec czego miarodajne sfery austriackie ponownie wystąpiły do Syndykatu Polskich Eksporterów Trzody i Bydła, bezwzględnie żądając, w myśl umowy, podpisanej 15 lutego r. b., wyrównania wszystkich nadwyżek kontyngentowych do dnia 15 kwietnia rb. Za kg żywca polskiego płacono: w Wiedniu S 1·20 — 1·65, w Pradze — Kč. 6·70 — 7·70, wobec S 1·05 — 1·70³⁾ i Kč. 7·20 — 8·50 w styczniu. Wywóz mięsa i wyrobów masarskich, pomimo silnego wzmaganie się konkurencji, zmniejszył się zaledwie o 0·7 milj. zł. i wyniósł 14·8 milj. zł., przyczem eksport bekonów wykazał dalszy wzrost (o 0·4 milj. zł.), osiągając 8·3 milj. zł.

Konjunktury dla masła uległy poprawie, zwłaszcza w drugiej połowie lutego, gdy w związku z wielkim postem zwiększyła się konsumpcja tego artykułu. Z tego samego powodu wzmocniły się również, po niżkowej tendencji w pierwszych tygodniach, ceny jaj, dochodząc w końcu miesiąca do 198·35 zł. za skrzynię — 1.440 sztuk. Cena hurtowa masła śmietankowego pierwszej jakości podniosła się w Warszawie w ciągu lutego o 0·70 zł. na kilogramie i wynosiła 5·60 zł. Pomyślnie kształtowała się również sytuacja w eksporcie. Zamówienia odbiorców zachodnio-europejskich znacznie się zwiększyły, na co w dużym stopniu wpłynęła nieregularność dostaw ze strony państw bałtyckich, wskutek zimowych trudności komunikacyjnych. Wobec jednak wzrostu zapotrzebowania rynku wewnętrznego, wywóz masła powiększył się zaledwie o kilkadziesiąt tysięcy złotych i wyniósł 3·7 milionów zł. Stosunkowo bardzo silnie wzmógł się natomiast eksport jaj, osiągając 4·1 milj. zł., wobec 2·4 milj. zł. w poprzednim miesiącu.

¹⁾ Bez wpłat i wypłat gotówkowych.

²⁾ Brak notowań.

³⁾ W poprzednim sprawozdaniu mylnie wydrukowano § zamiast S.

W młynarstwie zaznaczyło się poważne ożywienie, spowodowane przede wszystkim zwiększonym popytem na mąkę w związku ze zbliżającymi się świętami oraz mocną tendencją dla zbóż. W wielu młynach produkcja wzrosła do 50—60%, a w niektórych nawet do 100% normalnej. Ceny w związku ze zwykłą zboż podniosły się, zwłaszcza dla mąki pszennej. Eksport mąki pszennej i żytniej utrzymał się na poziomie stycznia. Otręby, pomimo utraty rynku niemieckiego, znajdowały całkowity zbyt wewnątrz kraju, przyczem ceny zwykowały, dochodząc do 17 zł. za 100 kg otrąb pszennych i do 14 zł. dla otrąb żytnich. Część zapasów wywieziono do Czechosłowacji.

Cukrownictwo. W lutym została zawarta umowa ramowa pomiędzy Związkiem Cukrowni b. Królestwa Polskiego, Wołynia i Małopolski a Związkiem Stowarzyszeń Plantatorów Buraków Cukrowych w Warszawie w sprawie dostawy buraków w kampanji 1931/2. Zasadnicze punkty umowy są przystosowane do nowych warunków produkcji cukru, wytworzonych zmniejszoną konsumcją oraz postanowieniami międzynarodowej konferencji brukselskiej.

Zbyt cukru w kraju wyniósł 23·1 tys. tonn, wobec 22·6 tys. tonn w styczniu; wywóz w dalszym ciągu silnie się zmniejszył, osiągając zaledwie 7·3 tys. tonn. W ciągu pięciu miesięcy bieżącej kampanji wysłano na rynek wewnętrzny 133·8 tys. tonn, eksportowano zaś 194·6 tys. tonn. W stosunku do tegoż okresu kampanji ubiegłej sprzedaż krajowa była mniejsza o 2%; wywóz natomiast — o przeszło 26%.

W przemyśle węglowym nastąpiło dalsze obniżenie tempa produkcji. Przeciętna dzienna wydobycia spadła o 17·1 tys. tonn, czyli o przeszło 12%; ogólna zaś produkcja w porównaniu z poprzednim miesiącem skurczyła się o 669 tys. tonn i była o zgórą 200 tys. tonn mniejsza, niż w lutym r. ub. Zbyt obniżył się o 653 tys. tonn, t. j. o 22%, pomimo to przewyższał nieco sprzedaż zeszłoroczną w tymże miesiącu i to zarówno wewnątrz kraju, jak i na eksport. Wysyłka na rynek krajowy spadła w stosunku do poprzedniego miesiąca o 20%, wywóz zaś — o 25%, przyczem zmniejszenie się eksportu silniej objęło rynki wolnej konkurencji, niż konwencyjne, co się tłumaczy częściowo silniejszą rywalizacją węgla angielskiego i niemieckiego na rynkach skandynawskich oraz wstrzeźliwością odbiorców w nadziei na dalszą niżkę cen. Ceny węgla eksportowego, zwłaszcza drogą morską, wykazywały nadal tendencję zniżkową.

Według tymczasowych danych wydobycie węgla, zużycie wewnątrz kraju oraz wywóz przedstawiały się następująco w tys. tonn:

	luty 1931	styczeń 1931	grudzień 1930
wydobycie	2.779	3.448	3.289
zużycie wewnątrz kraju	1.430	1.779	2.010
wywóz	887	1.191	1.177

W końcu lutego po długotrwałych, kilkakrotnie przerywanych obradach zawarta została nader doniosła dla uzdrowienia stosunków w naszym przemyśle węglowym ogólnopolska konwencja węglowa na przeciąg 5-ciu lat. Jej program oraz długi termin trwania pozwala rokować nadzieję, że zdoła ona przeprowadzić dostateczną poprawę organizacji naszego rynku i uprościć drogę od producenta do konsumenta.

Przemysł naftowy. W rozmiarach produkcji większych zmian nie zaobserwowano; ceny ropy borysławskiej i marek specjalnych uległy nieznacznej niżce. Państwowy Monopol Spirytusowy, zgodnie z umową, rozpoczął dostawę do rafinerij spirytusu, jako mieszanki do benzyny. Zbyt w kraju poszczególnych produktów naftowych utrzymał się na poziomie stycznia, z wyjątkiem olejów smarowych, których zapasy, wobec zmniejszonego zapotrzebowania, w dalszym ciągu poważnie wzrosły. Ceny benzyny i nafty, w związku z prowadzoną przez Rząd akcją, od połowy lutego zostały obniżone o 2 gr. na litrze. Sytuacja w eksporcie o tyle się poprawiła, że przy końcu miesiąca sprawozdawczego, mimo martwego sezonu, ustał spadek cen, a dla niektórych produktów, zwłaszcza dla nafty, zaznaczyła się nawet mocna tendencja, co się tłumaczy zmniejszoną podażą dzięki dalszemu sztucznemu ograniczeniu produkcji w Stanach Zjednoczonych, a przede wszystkim dzięki likwidacji zapasów u producentów rumuńskich, którzy, licytując się nawzajem, powodowali stałą derutę cen produktów naftowych.

Wywóz uległ zmniejszeniu, szczególnie silnemu dla benzyny (o 68%) i olejów pędnych (o 59%), wzrósł natomiast eksport parafiny, osiągając 1·5 milj. zł., wobec 1·0 mllj. w styczniu.

Przemysł hutniczy otrzymał zamówień od Syndykatu zaledwie w wysokości 19 tys. tonn, czyli o około 24 tys. tonn mniej, niż w styczniu. Spadek ten spowodowany został przez zmniejszenie zleceń rządowych, które, w poprzednim miesiącu wyjątkowo poważne, gdyż wynoszące 30·5 tys. tonn, w lutym skurczyły się do 3·5 tys. tonn. Napływ zapotrzebowań rynku prywatnego wykazał w stosunku do stycznia nawet lekki wzrost, wywołany zwiększonemi zamówieniami na blachę ze strony kilku ocynkowni. Zamówienia handlu hurtowego wyniosły zaledwie 3·7 tys. tonn, wykazując w porównaniu z poprzednim miesiącem spadek o 33%, gdyż faktyczne zapotrzebowanie rynku było hamowane z jednej strony wyczekującym stanowiskiem zarówno kupców jak i konsumentów na wyniki akcji, podjętej przez Rząd w kierunku obniżenia cen, z drugiej zaś, wobec pogorszenia się wypłacalności, znaczną ostrożnością, a nawet wprost niechęcią hurtowników do zawierania większych transakcyj, obecnie z małemi wyjątkami niemal całkowicie kredytowych.

Przemysł metalowy naogół nie wykazał poprawy w stanie zatrudnienia. W fabrykach maszyn i narzędzi rolniczych, dla których dwa pierwsze miesiące roku są zwykle okresem przygotowawczym do sezonu wiosennego, nie było większego ożywienia. W fabrykach gwoździ i drutu, pomimo znacznego obniżenia cen, dał się stwierdzić poważny spadek zleceń. Stosunkowo najlepiej zatrudnione były wytwórnie lokomotyw i wagonów, pracując nad zamówieniami rządowymi i zagranicznymi — dla Bułgarji, Jugosławji, Łotwy i Marokka.

Przemysł włókienniczy. W okręgu łódzkim pierwsze trzy tygodnie miesiąca sprawozdawczego upłynęły wśród bardzo słabych obrotów. Nieliczne transakcje, sprowadzające się jedynie do pokrywania najbardziej pilnych potrzeb handlu, były nader dalekie od zwykłego w tym czasie ruchu sezonowego, przyczem realizowane były przeważnie za gotówkę, gdyż naogół przemysł włókienniczy w dalszym ciągu stosuje dużą ostrożność przy udzielaniu nowych kredytów wekslowych. Wprawdzie w branży wełnianej zaobserwowano znowu pojawienie się weksli o długich terminach, dochodzących nawet do 12 miesięcy, jednak to zgubne dla przemysłu i handlu zjawisko miało miejsce w nielicznych wypadkach i spotkało się ze słusznym sprzeciwem i krytyką poważnych sfer gospodarczych. Zastój w transakcjach, związany z wyczerpaniem się środków obrotowych kupców prowincjonalnych, spotęgowany został wyczekującym wciąż stanowiskiem handlu hurtowego i detalicznego na dalsze potaniecie tkanin. To też oświadczenie rządowe, że akcję w kierunku niżki cen w odniesieniu do włókiennictwa uważa się za już ukończoną, przyniosło w ostatnim tygodniu lutego, wobec silnego zmniejszenia się w międzyczasie zapasów w handlu, wydatne ożywienie, które objęło przedewszystkiem branżę wełnianą, a częściowo i bawełnianą. W pierwszej zwiększyły się obroty zwłaszcza tkanin czesankowych na konfekcję damską, przyczem sprzedaż przeprowadzono w połowie za gotówkę, w połowie weksłami z terminem płatności od 3 do 6 miesięcy, w zależności od rodzaju klienteli. Jednocześnie znaczne ożywienie nastąpiło również i na rynku przędzy czesankowej tak, że w końcu miesiąca dał się odczuć brak pewnych numerów, powodując mocną tendencję cen przędzy. W branży bawełnianej wzrost obrotów objął głównie przędzę w związku ze wzmożeniem fabrykacji tkanin letnich, przyczem transakcje przy mocnej tendencji cen zawierano niemal wyłącznie za gotówkę, a tylko w wyjątkowych wypadkach na weksle z terminem do 45 dni.

Przemysły: jedwabniczy, dziany i trykotażowy, skutkiem słabego zapotrzebowania, zmuszone były do ograniczenia pracy w obawie przed zbytnią nadprodukcją, zagrażającą zwłaszcza pierwszemu. Słaba wypłacalność odbiorców i niezdrowa konkurencja drobnego przemysłu skłoniły jedwabników łódzkich do zorganizowania „Zrzeszenia Polskich Fabrykantów Materiałów Jedwabnych w Łodzi”. Słaby zbył miała również odzież i bielizna, mimo zbliżającego się sezonu. Przemysł jutowy i konopny pracował w dalszym ciągu przy ograniczonym ruchu i słabym napływie zamówień, gdyż hurtownicy ze względu na niepewność zbytu wstrzymywali się od pokrywania swych zapotrzebowań na sezon wiosenny.

Ogólny eksport materiałów i wyrobów włókienniczych zmniejszył się o 1·5 milionów zł. i wyniósł 10·7 milj. zł. Spadek wywozu przypadł głównie na przędzę wełnianą i tkaniny jedwabne, zwiększył się natomiast o 1½ milj. zł. zbył wyrobów wełnianych. Na uwagę zasługują pomyślne próbné transakcje przemysłów łódzkich z odbiorcami państw Ameryki Południowej i Meksyku, gdzie tworzone są obecnie nasze składy konsygnacyjne.

Przemysł drzewny pracował w dalszym ciągu w rozmiarach bardzo ograniczonych. Zbyt drzewa we wszystkich postaciach był nadal słaby; w wielu tartakach nagromadziły się znaczne zapasy.

Finansowo słabsze przedsiębiorstwa starały się zbywać materiały tarte za wszelką cenę, powodując tem dalszą zniżkę — przeciętnie od 10 — 15%. Ceny drzewa opałowego były tak niskie, że często nie pokrywały nawet kosztów produkcji, wyłożonych jeszcze w lecie 1930 r. Przy bardzo słabym popycie spadły również ceny eksportowe. Pewne zainteresowanie dla naszego drzewa okazywały Francja i Anglja, oferując jednak nader niskie ceny. Wywóz do Niemiec, wobec stanu beztraktatowego, ograniczał się tylko do nieznacznych ilości kopalniaków, słupów telegraficznych i papierówki. Ostatnio przemysł nasz spotyka się coraz częściej z zamówieniami na materiały tarte dębowe, jodłowe, świerkowe i sosnowe o specjalnych wymiarach. Dostawy te, niepowierzane Rosji w obawie przed niedość precyzyjnym wykonaniem, a przez naszych przemysłowców normalnie widziane bardzo niechętnie, obecnie pod niciskiem sytuacji są ogólnie przyjmowane.

W przemyśle meblarskim niektóre fabryki mebli giętych, mimo znacznego obniżenia cen, zmuszone były do dalszej redukcji stanu zatrudnienia, wobec osłabienia zbytu tak w kraju, jak i na eksport. Na uwagę zasługuje, że niektórzy poważni odbiorcy angielscy odwołali zamówienia, usprawiedliwiając się brakiem zbytu i gotówki.

Ogólny wywóz materiałów i wyrobów drzewnych uległ dalszemu skurczeniu, osiągając zaledwie 12·5 milj. zł., wobec 18·2 milj. zł. w poprzednim miesiącu i 30·6 milionów zł. w lutym r. ub.

Przemysł ceramiczny. Przeważająca część cegielni była nadal nieczynna; do prac przygotowawczych do tegorocznego sezonu przystąpiono w rozmiarach ograniczonych. Fabryki fajansu w dalszym ciągu pracowały tylko 3—4 dni w tygodniu i to przeważnie na skład, gdyż hurtownicy, nie przewidyując większego ożywienia przedsięwziętego, wstrzymywali się od większych sezonowych zakupów. Na rynkach zagranicznych utrudnia zbyt konkurencja Niemiec i Japonji, której porcelana lepiej się kalkuluje od polskich fajansów.

Przemysł skórzaný. Garbarnie częściowo czyniły dopiero przygotowania, częściowo podjęły już produkcję na sezon letni. Napływ zamówień był naogół słaby; żywszym popytem cieszyły się jedynie skóry miękkie. Ceny surowca i towaru gotowego oraz warunki sprzedaży pozostały bez zmiany. Stosunkowo najlepiej pracowały garbarnie białoskórnicze, których wyroby, na skutek słabszej konkurencji, znajdowały łatwy zbyt nie tylko w kraju, lecz i zagranicą, głównie w Anglji.

Przemysł papierniczy, wobec dalszego skurczenia się obrotów, nadal ograniczał produkcję. Ceny fabryczne zostały obniżone o 2—6%.

Przemysł chemiczny. Mimo zbliżania się sezonu wiosennego, przynoszącego zwykle znaczny popyt na produkty węglpochodne, w tym roku nie dało się stwierdzić ożywienia zapotrzebowania. Wzrósł jedynie zbyt niektórych produktów uszlachetnionych — naftaliny czystego i produktów benzołowych dla krajowego przemysłu chemicznego; poza tem powiększył się również eksport fenolu i krezolu, jednakże ceny, uzyskiwane zagranicą, były znacznie niższe od normalnych. Produkcja chemiczno-farmaceutyczna utrzymała się na poziomie poprzedniego miesiąca, natomiast w przemyśle perfumeryjno-kosmetycznym nastąpił dalszy spadek wytwórczości.

Przemysł gumowy po długotrwałych pertraktacjach zdołał ostatecznie w miesiącu sprawozdawczym stworzyć syndykat pod nazwą „Centralne Biuro Sprzedaży Polskich Fabryk Obuwia Gumowego, Sp. z o. o.“. Syndykat przejmuje całą produkcję fabryk, przeznaczoną do sprzedaży na rynku krajowym, w której udział dla każdej firmy został ściśle ustalony. Zbyt wyrobów na rynkach zagranicznych nie jest objęty umową.

Państwowe fabryki związków azotowych wyprodukowały 6 tys. tonn nawozów; zbyt powiększył się stosunkowo nieznacznie, osiągając 13·5 tys. tonn, w czym jednak na uwagę zasługuje stosunkowo znaczna sprzedaż saletrzanu i wapnamonu, które w większych ilościach po raz pierwszy rozpowszechniają się w tym sezonie. Ponadto kilkaset tonn nawozów azotowych wysłano do Niemiec i Czechosłowacji. Mościce rozpoczęły produkcję saletro-wapniaku typu norweskiego, zawierającego 15 $\frac{1}{2}$ % azotu. Fabryka może wyprodukować rocznie około 35 tys. tonn, a zatem będzie wstanie niemal całkowicie pokryć dotychczasowy jej import, który w latach 1929 i 1930 wyniósł po 48 tys. tonn wartości przeszło 18 milj. zł. Już w bieżącym sezonie wiosennym fabryka odda do użytku przeszło 8 tys. tonn tego nawozu.

Zbyt nawozów potasowych z Kalusza i Stebnika utrzymał się prawie na poziomie stycznia, wynosząc 14 tys. tonn, co jednak stanowi zaledwie 40% sprzedaży w analogicznym okresie r. ub. Ceny z dniem 6 lutego zostały obniżone o 5%.

W bardzo niepomysłnej sytuacji znajdował się przemysł nawozów superfosfatowych, których sprzedaż w sezonie bieżącym osiągnęła zaledwie 665 wagonów, czyli tylko 14% zbytu z tego samego okresu w roku poprzednim i zaledwie 9% sprzedaży z analogicznego okresu w 1928/29 r. Wobec olbrzymich zapasów, na których pełne zlikwidowanie nawet przy pomyślnych koniunkturach w tym roku liczyć nie można, dotychczas czynne fabryki superfosfatów stoją wobec bezwzględnej konieczności całkowitego wstrzymania produkcji na dłuższy okres czasu.

Handel, transport i żegluga. Pomimo zbliżającego się sezonu wiosennego luty nie przyniósł spodziewanego ożywienia w handlu, a nawet wprost przeciwnie w wielu branżach dalszy spadek obrotów, gdyż ludność nadal ograniczała się do minimum w pokrywaniu swych niezbędnych potrzeb. Z drugiej zaś strony kupiectwo stosowało daleko idącą ostrożność w udzielaniu kredytu. Stosunkowo najlepiej kształtowały się obroty w branży spożywczo-kolonjalnej, która najmniej odczuwa obecny kryzys, jakkolwiek i tu ruch znacznie się zmniejszył w porównaniu z r. ub.

Na uwagę zasługuje powstanie w Gdyni Syndykatu Związku Hurtowników Kolonjalnych, Spółki z o. o. o kapitale zakładowym 500.000 zł. Zadaniem Syndykatu, do którego przystąpili hurtownicy Śląska, Wielkopolski i Pomorza, ma być zaopatrywanie hurtowni w towary kolonjalne i kierowanie transportów przez port w Gdyni, celem uniezależnienia się w ten sposób od pośrednictwa niemieckiego. Syndykat ma rozpocząć działalność w kwietniu r. b.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych¹⁾ z 71·6 w styczniu podniósł się w lutym do 72·4, głównie pod wpływem pożądanego objawu dla naszej sytuacji gospodarczej, mianowicie wyższy w dziedzinie produktów rolnych (zboża, mąki, masła, mięsa), których wskaźnik zwiększył się z 56·9 do 58·2; wskaźnik natomiast artykułów przemysłowych zwyżkował zaledwie o 0·3 punktu do 84·4. Wzrost ten, mimo trwania akcji w kierunku niżki, tłumaczy się tem, że dla niektórych towarów ceny, po nadmiernym spadku w styczniu, wywołanym specjalnymi warunkami, jak np. terminami płatności, ujawniły w lutym tendencję lekko zwyżkową. Ogólny wskaźnik cen detalicznych w Warszawie obniżył się w ciągu lutego o 0·2 punktu i wyniósł 91·1, przyczem wskaźnik produktów spożywczych ujawnił lekki wzrost (z 79·4 do 79·5), zaś artykułów przemysłowych — spadek (z 102·8 do 102·4). Akcja Rządu w kierunku ograniczenia rozpiętości między cenami artykułów przemysłowych a cenami artykułów rolnych, płaconymi producentowi, w pewnych dziedzinach osiągnęła już pożądaną rezultaty. Do końca lutego Rząd uznał ją za skończoną w branżach: włókienniczej, nawozów azotowych i produktów naftowych, ponieważ ceny tych artykułów stanęły już na poziomie, wykluczającym w obecnych warunkach możliwość dalszego spadku.

Obroty handlu zagranicznego uległy nadal silnej redukcji do poziomu nienotowanego od maja 1926 r., co nastąpiło głównie skutkiem spadku importu do 116·6 milj. zł., czyli o 36·9 milj. zł.; eksport skurczył się w mniejszym stopniu — o 17·6 milj. zł. i doszedł do 134·9 milj. zł. Razem obroty wyniosły 251·5 milj. zł., osiągając zaledwie 64% przeciętnych miesięcznych obrotów w 1930 r. Bilans zamknięty został nadwyżką w wysokości 18·3 milj. zł., podczas gdy w poprzednim miesiącu wykazał nieznaczny niedobór w sumie 0·9 milj. zł.

Zmniejszenie się obrotów handlowych znalazło swój wyraz w pewnym, znacznie jednak słabszym, niż w poprzednich miesiącach, spadku przewozów ładunków kolejowych, które przeciętnie dziennie wynosiły 11.759 wagonów²⁾ 15-tonnowych, wobec 12.451 wagonów w styczniu. Skurczył się również nieco ogólny obrót towarowy portu gdyńskiego, osiągając 291·3 tys. tonn, czyli o 32 tys. mniej, niż w poprzednim miesiącu.

Z dniem 6 lutego została uruchomiona przez norweskie towarzystwo żeglugowe W. Wilhelmsen i Mexico-America Line w Oslo nowa regularna linia okrętowa, łącząca Gdynię z portami Golfu Meksykańskiego. Okręty wymienionych towarzystw zawijać będą do Gdyni raz na dwa tygodnie. W związku ze stworzeniem tego połączenia o decydującym znaczeniu dla importu przez port gdyński bawełny ma być rozpoczęta w Gdyni budowa specjalnego składu dla tego surowca.

Na mocy rozporządzeń Rady Ministrów i Ministra Przemysłu i Handlu została przeprowadzona w miesiącu sprawozdawczym reorganizacja gdyńskich władz portowych. Urząd Morski i Zarząd Budowy Portu połączono w jedną organizację „Urzędu Morskiego”, który podzielony został na 4 działy: 1) ogólny, 2) administracji wybrzeża i marynarki handlowej, 3) budowy portu, oraz 4) zarządu portu. Ten ostatni dzieli się na dwa działy — handlowy i techniczny.

¹⁾ Wskaźniki za luty prowizoryczne, za styczeń — skorygowane.

²⁾ Dane tymczasowe.

Na rynku pracy tempo wzrostu bezrobocia w dalszym ciągu znacznie osłabło. W ciągu lutego liczba bezrobotnych zwiększyła się o 20·3 tys. do 365·6 tys., wykazując najsilniejszy wzrost w dziale robotników niewykwalifikowanych — o 10·5 tys., następnie budowlanych — o 3·3 tys., pracowników umysłowych — o 2·5 tys., służby domowej i robotników rolnych — o 1·9 tys., robotników metalowych — o 1·7 tys., górników — o 0·9 tys., szklarzy — o 0·6 tys. oraz robotników hutnictwa metalowego — o 0·2 tys. Zmniejszyła się natomiast liczba bezrobotnych w przemyśle włókienniczym — o 1·3 tys. W stosunku do analogicznego okresu r. ub. obecny stan bezrobocia jest wyższy o 83 tys.

Kronika ustawodawstwa gospodarczego. Z wydanych w styczniu¹⁾ i w lutym rozporządzeń w sprawach gospodarczych należy wymienić następujące:

Rozp. Ministra Skarbu z dn. 9. I. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 23), wydane w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu oraz Rolnictwa, ustala ogólny kontyngent cukru na czas od 1. X. 1930 r. do 30. IX. 1931 r. Ogólny kontyngent zasadniczy wynosi 347.350 tonn, zapasowy — 17.367 tonn (w 1929/30 r. 370.500 tonn i 25.900 tonn).

„ Rady Ministrów z dn. 12. I. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 33) zmienia nazwę „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Tarnowie“ na „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Mościcach“.

Ustawa z dn. 30. I. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 45) o monopolu zapalczanym, w myśl której monopol, obejmujący dotąd jedynie zapalki, zostaje rozszerzony również i na pudełka, pręciaki do zapalek oraz zapalniczki. Cena zapalek zostaje podwyższona. Wysokość opłaty monopolowej ustala się na 268 zł. od każdego miliona sztuk zapalek, 10 zł. od jednej zapalniczki kieszonkowej i 20 zł. od ścienniej lub stołowej. Ponadto zapalniczki ze złota i srebra podlegają podatkowi w wysokości 20 zł. od sztuki.

„ z dn. 26. I. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 46) o zaciągnięciu 6 $\frac{1}{2}$ % pożyczki zapalczanej. W związku z przedłużeniem do 1965 r. i zmianą warunków dzierżawy Państwowego Monopoli Zapalczanego Rząd wypuści 6 $\frac{1}{2}$ % pożyczkę zagraniczną na sumę nominalną 32·4 milj. \$ z 35-letnim okresem umorzenia. Całkowitą sumę obligacyj po kursie 93% zakupi Spółka dla Eksploatacji Monopoli Zapalczanego.

Rozp. Ministra Skarbu z dn. 31. I. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 51), w sprawie wykonania ustawy o monopolu zapalczanym.

Ustawa z dn. 3. II. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 52) przyznaje dodatkowe kredyty na rok 1930/31 kilku działom ministerstw, z tem jednak, że ogólna suma wydatków, ustalonych w ustawie skarbowej z dn. 29 marca 1930 r. w kwocie 2.940.921.861 zł. nie może ulec zwiększeniu, wobec czego musi być przeprowadzone ograniczenie wydatków w innych działach i paragrafach budżetu.

„ z dn. 3. II. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81) o utworzeniu Państwowego Funduszu Drogowego dla dostarczenia środków na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg państwowych oraz dla udzielenia zapomóg na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg samorządowych. Na pokrycie wydatków tego funduszu mają służyć: 1) opłaty od pojazdów mechanicznych oraz niektórych konnych, 2) opłaty od biletów za przejazd w pojazdach mechanicznych, 3) grzywny za przekroczenie przepisów porządkowych na drogach publicznych, 4) opłaty od reklam, umieszczonych wzdłuż dróg publicznych poza granicami miasta i 5) dotacje Skarbu Państwa w wysokości, określonej w budżecie na każdy okres budżetowy.

„ z dn. 12. II. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 82) upoważnia Ministra Skarbu do pobierania dodatku w wysokości 10% do uiszczanych wszystkich podatków, z wyjątkiem podatku od lokali i placów niezabudowanych, podatku majątkowego, daniny lasowej, opłat stemplowych, przewidzianych w art. 102 ustawy z dn. 1. VII. 1926 r., opłat celnych, jak również do dodatków samorządowych.

¹⁾ Kronika za styczeń w poprzednim sprawozdaniu nie została zamieszczona ze względów technicznych.

Kredyty krótkoterminowe ¹⁾.

(w milionach złotych).

INSTYTUCJE	1926	1927	1928	1929	1930			
	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. III.	30. VI.	30. IX.	31. XII.
Ogółem . .	1.382·1	1.945·8	2.709·2	3.018·3	3.073·7	3.106·9	3.180·3	3.086·0
Bank Polski	360·0	497·7	731·9	781·1	696·7	654·4	784·5	758·3
Banki akcyjne krajowe i Centralna Kasa Spółek Rolniczych	495·5	816·1	1.115·6	1.241·1	1.340·3	1.315·1	1.280·0	1.283·9
Oddziały banków zagranicznych . .	54·9	128·8	177·7	194·3	212·3	196·5	180·6	194·2
Banki państwowe i komunalne . . .	471·7	503·2	684·0	801·8	824·4	940·9	935·2	849·6
w tem:								
Bank Gospodarstwa Krajowego . .	335·0	236·0	267·6	252·6	263·1	289·4	278·2	232·7
Państwowy Bank Rolny	102·9	213·1	353·1	468·8	486·7	577·1	584·1	557·0
Pocztowa Kasa Oszczędności	25·5	38·9	29·7	32·7	28·1	27·4	28·2	15·8
2 banki komunalne ²⁾	8·3	15·2	33·6	47·7	46·5	47·0	44·7	44·1
Rodzaje kredytów								
Dyskonto weksli	539·5	956·8	1.364·5	1.419·1	1.365·3	1.366·3	1.458·7	1.329·6
Otwarty kredyt	650·9	694·7	858·7	991·6	1.118·7	1.093·3	1.030·0	1.083·0
Pożyczki towarowe, terminowe i inne	191·7	294·3	486·0	607·6	589·7	647·3	691·6	673·4

¹⁾ W Banku Polskim dyskonto weksli i pożyczki zastawowe, we wszystkich innych instytucjach stan kredytów z potrąceniem redyskonta.

²⁾ Polski Bank Komunalny w Warszawie i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu.

Upadłości ogłoszone.

	L a t a						Kwartały 1030 r.			
	1925	1926	1927	1928	1929	1930	I	II	III	IV ¹⁾
POLSKA	519	303	204	288	516	815	254	207	170	184
Województwa:										
centralne	143	105	96	176	302	472	154	129	96	93
wschodnie	3	1	5	1	4	4	1	—	—	3
poznańskie i pomorskie .	275	105	48	73	120	163	61	33	25	44
śląskie	70	57	21	9	17	43	11	12	10	10
południowe	28	35	34	29	73	133	27	33	39	34
Firmy:										
przemysłowe	135	98	57	109	133	225	72	64	43	46
handlowe	375	193	143	174	372	565	180	134	120	131
kredytowe	9	12	4	5	3	8	2	—	1	5
inne	—	—	—	—	8	17	—	9	6	2
w tem:										
Spółki akcyjne	50	41	22	15	13	30	10	5	9	6
Spółki z ogr. odp.	43	34	29	36	33	75	17	20	17	21
Spółdzielnie	22	19	9	7	14	31	10	9	2	10
Spółki firmowe i komand. .	59	40	24	30	75	126	44	31	23	28
Firmy pojedyncze	345	169	120	200	381	553	173	142	119	119

¹⁾ Dane tymczasowe.

1 9 3 0										1 9 3 1	
31.III	30.IV	31.V	30.VI	31.VII	31.VIII	30.IX	31.X	30.XI	31.XII	31.I	28.II
701·9	702·2	702·4	702·8	703·2	703·4	561·9	562·0	562·1	562·2	562·5	562·7
325·2	297·7	270·1	241·4	221·8	225·7	321·9	312·3	301·4	288·4	262·4	244·3
696·7	669·3	672·5	654·4	685·1	696·0	784·5	786·9	755·5	758·3	711·1	683·8
1.324·0	1.326·0	1.332·7	1.317·4	1.321·0	1.355·2	1.373·0	1.408·4	1.332·5	1.328·2	1.276·6	1.284·2
337·2	301·7	252·4	237·1	242·4	242·5	192·1	206·2	232·5	210·3	184·8	169·1
61·83	61·43	61·35	60·74	59·16	58·15	56·47	54·15	55·17	55·29	56·44	55·53
42·25	43·14	44·31	45·21	44·98	44·03	35·90	34·81	35·91	36·54	38·49	38·72
1.558·0	1.555·8	1.559·3	1.539·1	1.543·6	1.585·7	1.605·7	1.647·1	1.570·3	1.569·3	1.512·7	1.523·8
234·0	229·8	226·6	221·7	222·6	230·5	232·7	238·7	237·8	241·1	236·1	239·6
7.220·8	6.775·8	6.852·9	6.213·6	6.843·6	6.448·9	6.982·6	7.199·0	6.481·2	6.997·1	6.615·4	5.763·7
4.443·3	4.012·2	4.118·5	3.691·9	4.019·2	3.871·4	4.150·9	4.258·0	3.857·9	4.115·0	3.883·2	3.391·6
729·5	766·3	744·5	699·7	795·8	658·9	796·3	823·4	707·1	805·7	783·7	656·1
2.048·0	1.997·3	1.989·9	1.822·0	2.028·8	1.918·6	2.035·4	2.117·6	1.916·2	2.076·4	1.948·5	1.716·0
545·4	566·7	621·3	670·2	656·3	678·1	696·1	676·6	631·1	593·6		
359·5	375·5	369·3	403·2	411·0	419·7	426·6	985·4	998·3	1.022·8		
947·3	961·2	975·1	1.159·8	994·7	1.005·0	1.018·6	1.023·5	1.034·7	1.056·9		
373·7	367·2	364·4	350·4	344·0	326·3	359·8	323·8	311·7	308·3		
526·0	533·8	569·8	596·2	619·2	651·5	648·2	681·6	679·7	685·5		
92·0	87·5	82·1	91·7	105·4	98·7	90·0	81·5	81·3	125·3		
1.979·7	1.967·4	1.957·3	1.915·6	1.935·0	1.906·1	1.918·7	1.916·4	1.905·9	1.911·4		
96·9	122·5	125·0	119·7	127·5	118·7	113·2	100·6	98·1	100·3		
462·3	461·6	451·2	409·6	398·8	379·8	379·9	391·7	373·3	415·3		
1.131·5	1.151·7	1.168·6	1.177·1	1.241·6	1.223·1	1.191·9	1.168·4	1.175·7	1.184·3		
379·5	383·8	391·2	402·1	404·9	400·0	393·1	399·5	403·8	431·3	429·6	
513·0	530·6	539·8	550·9	561·7	564·4	560·0	553·9	565·1	582·0	602·2	
364·7	—	—	374·0	—	—	384·6	—	—	381·2	—	
2.555·3	2.585·3	2.596·8	2.624·9	2.700·4	2.663·9	2.607·4	2.562·2	2.598·8	2.666·7		
1.430·7	1.479·9	1.501·4	1.532·2	1.582·3	1.576·4	1.549·4	1.528·9	1.551·9	1.591·9		
1.124·6	1.105·4	1.095·4	1.092·7	1.118·1	1.087·5	1.058·0	1.033·4	1.046·9	1.074·8		
2.855·7	2.864·7	2.910·5	2.912·4	2.916·4	2.888·4	2.951·9	2.926·1	2.851·8	2.814·4		
281·6	234·8	232·4	216·2	241·9	215·2	222·6	234·4	223·0	245·4	229·7	
281·1	233·5	231·4	215·6	241·2	214·5	222·1	233·7	222·7	257·1	228·2	
+ 0·5	+ 1·3	+ 1·0	+ 0·6	+ 0·7	+ 0·7	+ 0·5	+ 0·7	+ 0·3	— 11·7	+ 1·5	
102·8	102·9	103·8	102·7	103·5	106·0	108·9	109·7	105·9	102·0	95·4	
115·9	112·9	114·9	113·1	113·4	113·2	114·2	112·7	108·0	98·9	92·9	
93·7	93·9	98·4	95·9	96·8	99·9	104·9	107·4	101·8	101·9	91·6	
2.827	2.643	2.671	2.577	2.980	3.062	3.417	3.662	3.478	3.399	3.458	
43·9	37·7	40·8	36·6	38·2	37·8	38·4	39·3	36·7	35·8	32·3	
105·7	91·5	114·0	90·0	113·5	104·7	110·7	113·6	107·6	78·5	91·6	
195·0	179·4	196·7	177·4	195·3	188·5	190·4	202·2	163·8	158·9	153·4	116·6
42·8	29·9	31·8	29·2	24·9	34·3	22·2	25·2	27·0	27·5	25·4	19·8
152·2	149·5	164·9	148·2	170·4	154·2	168·2	177·0	136·8	131·4	128·0	96·8
221·1	208·9	199·2	169·3	197·8	201·5	211·8	207·9	195·9	183·2	152·5	134·9
85·4	84·4	71·9	60·1	74·0	79·6	83·0	85·9	76·5	64·6	52·4	47·2
135·7	124·5	127·3	109·2	123·8	121·9	128·8	122·0	119·4	118·6	100·1	87·7
+ 26·1	+ 29·5	+ 2·5	— 8·1	+ 2·5	+ 13·0	+ 21·4	+ 5·7	+ 32·1	+ 24·3	— 0·9	+ 18·3
85·0	85·0	83·3	83·1	83·8	81·8	79·6	78·4	78·6	76·2	71·6	72·4
70·1	71·3	68·3	68·9	71·3	68·2	65·5	64·3	66·2	63·2	56·9	58·2
97·5	96·5	96·3	95·2	94·2	93·2	91·8	90·6	88·9	86·9	84·1	84·4
100·1	100·3	99·9	99·9	103·5	101·3	99·7	99·0	100·4	97·6	91·3	91·1
89·9	90·5	89·6	89·6	97·0	92·2	89·0	87·5	90·9	88·6	79·4	79·5
111·2	111·0	111·0	111·0	111·0	111·1	111·1	111·3	111·3	106·8	102·8	102·4
13.304	12.639	13.206	13.746	15.228	15.434	17.239	18.695	17.567	15.243	12.451	
570·0	717·2	698·7	600·9	667·4	735·7	704·2	785·3	761·0	697·3		
230·1	240·2	283·0	280·8	366·4	361·1	357·8	336·0	287·4	312·7	323·3	291·3
660·3	668·4	672·1	666·9	662·3	674·0	678·7	703·3	670·6	663·4	640·6	
282·5	271·2	224·9	205·0	194·3	176·8	167·5	167·3	209·9	300·0	345·3	365·6

⁹⁾ W Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowym Banku Rolnym, Pocztovej Kasie Oszczędności, bankach prywatnych i komunalnych kasach oszczędności.

¹⁰⁾ W Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowym Banku Rolnym, Pocztovej Kasie Oszczędności, bankach prywatnych. Po odjęciu redyskonta.

¹¹⁾ Za cały rok budżetowy.

¹²⁾ Po usunięciu wahań sezonowych. Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej, obliczany przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, jest średnią arytmetyczną ważoną wskaźnika dla poszczególnych gałęzi górnictwa i hutnictwa oraz przemysłu przetwórczego.

¹³⁾ Za cały rok.

¹⁴⁾ W/g Biuletynu Statystycznego Ministerstwa Skarbu; dla lat 1927-29 — przeciętne miesięczne.

¹⁵⁾ W górnictwie, hutnictwie, przemyśle przetwórczym, na robotach publicznych etc.

Bilans łączny banków akcyjnych i większych domów bankowych¹⁾.

Stan czynny w tys. zł.

Stan bierny w tys. zł.

	31. 12. 28.	31. 12. 29.	31. 12. 30.		31. 12. 28.	31. 12. 29.	31. 12. 30.
1. Gotowizna	131.536	133.818	126.098	Kapitały własne:			
2. Papiery wartościowe i udziały	97.406	101.959	114.341	a) zakładowy	234.425	239.022	263.288
3. Banki Loro				b) zapasowy i inne rezerwy	50.260	66.362	73.795
a) krajowe	15.132	17.258	21.218	2. Wkłady:			
b) zagraniczne	12.674	9.872	13.804	a) terminowe	326.923	412.734	461.779
4. Banki Nostro				b) a vista	262.253	258.588	237.654
a) krajowe	28.082	28.369	32.104	c) na książeczki wkładc. i asygn. kasowe	111.372	141.115	178.579
b) zagraniczne	68.173	66.144	68.234	3. Rachunki bieżące	298.769	277.397	306.403
5. Weksle zdyskontowane	919.706	934.797	862.451	4. Redyskonto weksli	352.159	352.797	318.445
6. Weksle protestowane	11.429	17.585	23.729	5. Banki Loro			
7. Rachunki bieżące	777.125	904.049	987.693	a) krajowe	48.515	53.242	55.486
8. Pożyczki terminowe	36.067	46.093	61.293	b) zagraniczne	64.469	82.432	88.872
9. Nieruchomości i ruchomości	140.972	141.879	157.380	6. Banki Nostro			
10. Pożyczki hipoteczne długoterminowe	96.585	142.270	154.455	a) krajowe	57.187	48.614	34.764
11. Rachunki oddziałów	208.135	225.728	202.068	b) zagraniczne	311.233	378.174	381.579
12. Inne aktywa	188.424	208.535	187.465	7. Procenty i prowizje	117.742	144.633	124.962
				8. Rachunki oddziałów	247.136	227.238	199.546
				9. Listy zastawne	95.699	142.380	154.277
				10. Inne pasywa	153.304	153.628	132.904
	2,731.446	2,978.356	3,012.333		2,731.446	2,978.356	3,012.333

¹⁾ W roku 1928 uwzględniono 62 banków akcyjnych i 5 domów bankowych.

"	"	1929	"	60	"	"	5	"	"
"	"	1930	"	59	"	"	5	"	"

Wkłady w instytucjach kredytowych.

(w milionach złotych).

INSTYTUCJE	1926	1927	1928	1929	1 9 3 0			
	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. III.	31. VI.	30. IX.	31. XII.
Ogółem	1.193·0	1.874·9	2.480·0	2.747·1	2.868·4	2.932·1	2.923·4	2.988·1
Bank Polski i banki państwowe ¹⁾	501·3	762·7	944·6	938·8	978·9	963·2	915·1	968·0
Prywatne banki akcyjne ²⁾	514·7	731·9	914·8	987·8	1.011·8	1.052·6	1.063·7	1.056·8
Kasy oszczęd. i spółdzielnie kredyt.	177·0	380·3	620·6	820·5	877·7	916·3	944·6	963·3
Rodzaj wkładów								
Wkłady bezterminowe ³⁾	721·3	1.012·0	1.206·1	1.197·5	1.204·7	1.182·0	1.156·9	1.174·7
" terminowe	250·8	403·0	510·9	531·6	555·5	577·7	556·9	561·5
" oszczędnościowe	220·9	459·9	763·0	1.018·0	1.108·2	1.172·4	1.209·6	1.251·9

¹⁾ Rachunki żyrowe bez kas państwowych w Banku Polskim i wkłady bez lokat skarbowych w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Państwowym Banku Rolnym, w Pocztovej Kasie Oszczędności i w 2 bankach komunalnych.

²⁾ Wraz z oddziałami banków zagranicznych i Centralną Kasą Spółek Rolniczych.

³⁾ Wkłady a vista, rachunki żyrowe, czekowe i salda kredytowe na rachunkach bieżących.